

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Tilsynsrapport

Intensiv opplæring 1.-4. trinn

Oslo kommune – Haugenstua skole

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Oslo kommune. Temaet for tilsynet er Intensiv opplæring 1.-4. trinn.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket. Formålet er også å bidra til at elever får et godt pedagogisk tilbud så tidlig som mulig og at det settes inn egnede tiltak straks utfordringene blir oppdaget.

Vi har ikke funnet regelverksbrudd i tilsynet. Oslo kommune og Haugenstua skole har gjennom sin organisering og praksis sannsynliggjort at de iverksetter kortvarig og målrettet innsats for elever på 1.-4. trinn, som står i fare for å ikke har forventet progresjon i lesing, skriving og regning. Skolens tiltak er systematiske, tilrettelagte og retter seg mot de elevene som har behov for intensiv opplæring. Tiltakene organiseres både i ordinær klasse og i mindre grupper, samt en til en der dette vurderes å være til det beste for eleven. Det er også sannsynliggjort at skolen baserer sin innsats på bakgrunn av systematiske kartlegginger og observasjoner. Det er vårt inntrykk at planlegging og gjennomføring av intensiv opplæring foregår i tett samhandling og dialog mellom skolens ledelse og lærere.

I tilsynet har vi funnet at Oslo kommune oppfyller kravene i regelverket. Vi har derfor ikke vedtatt pålegg om retting. Tilsynet er avsluttet.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	2
Innholdsfortegnelse	3
1 Innledning	4
1.1 Kort om Oslo kommune.....	4
1.2 Tema for tilsynet	4
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet	4
2 Intensiv opplæring 1.-4. trinn.....	5
2.1 Organiserer skoleledelsen skolen slik at lærerne vurderer om det er elever på 1.-4. trinn som ikke har forventet progresjon i lesing, skriving og regning?.....	5
2.1.1 Rettslig krav.....	5
2.1.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner.....	5
2.2 Organiserer skoleledelsen skolen slik at lærerne raskt gir elever på 1.-4. trinn som ikke har forventet progresjon i lesing, skriving eller regning, egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd?	6
2.2.1 Rettslige krav.....	6
2.2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner.....	6
2.3 Organiserer skoleledelsen skolen slik at elevene på 1.-4. trinn får den intensive opplæringen som eneundervisning i en kort periode kun hvis det er til elevens beste?	7
2.3.1 Rettslige krav.....	7
2.3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner.....	7
3 Vi avslutter tilsynet	8
4 Dokumenter	10

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med kommuner, fylkeskommuner og offentlige skoler,¹ der vi kontrollerer om opplæringsloven med forskrifter blir oppfylt.

Dersom kommunen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting. Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt.² Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, og vi skal derfor gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsloven og offentlighetsloven. Fordi vi behandler personopplysninger i tilsynet, gjelder også bestemmelsene i personopplysningsloven.³

1.1 Kort om Oslo kommune

Oslo kommune har 146 kommunale barne- og ungdomsskoler. Ifølge GSI har kommunen 65 664 elever per 21.02.2024, hvorav 643 elever går på Haugenstua skole. Skolen er en 1-10 skole der 97 % av elevene er minoritetsspråklige.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for dette tilsynet er intensiv opplæring på 1.-4. trinn, jf. opplæringsloven (oppl.) § 11-3, jf. oppl. § 11-1 og 11-2. Vi undersøker om kommunen sørger for at skolen vurderer om det er elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, og om disse elevene raskt får egnet intensiv opplæring slik at de oppnår forventet progresjon.

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket som gjelder intensiv opplæring 1.-4. trinn, og slik bidra til økt rettssikkerhet for elevene.

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren sendte 28.08.2024 tilsynsbrev til kommunen. Vi har undersøkt kommunens etterlevelse av regelverket om intensiv opplæring på 1. til 4. trinn. For å kontrollere dette har vi sett på organiseringen og praksisen til Haugenstua skole.

Skolen ble pålagt å svare på spørsmål i Forms og levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt beskrivelser av egen praksis og dokumentasjon fra skolen. Våre foreløpige vurderinger og konklusjoner baserte seg på opplysninger vi fikk fra denne informasjonen, og ble skrevet i en foreløpig tilsynsrapport. Det fremkom i den foreløpige rapporten at vi hadde funnet at Oslo kommune oppfylte kravene i regelverket, og tilsynet ble avsluttet.

¹ Jf. opplæringsloven § 29-2 første ledd, og kommuneloven kapittel 30

² Jf. opplæringsloven § 28-1 første ledd

³ [Les mer om vår behandling av personopplysninger i tilsyn på Udirs nettside](#)

Oslo kommune fikk anledning til å uttale seg om den foreløpige rapporten. Kommunen har ikke uttalt seg innen fristen 22.10.2024.

I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner.

2 Intensiv opplæring 1.-4. trinn

2.1 Organiserer skoleledelsen skolen slik at lærerne vurderer om det er elever på 1.-4. trinn som ikke har forventet progresjon i lesing, skriving og regning?

2.1.1 Rettslig krav

Elever på 1. til 4. trinn som står i fare for ikke å ha forventet progresjon i lesing, skriving eller regning, skal raskt får egnet intensiv opplæring.⁴ Lærerne skal vurdere elevene slik at de kan sette inn tiltak så tidlig som mulig.⁵

2.1.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

Skolen har i sitt svar gitt en kort beskrivelse av sin ressurstilgang på intensiv opplæring på 1.-4. trinn. Videre har de dokumentert kommunens rutiner for iverksetting av intensiv opplæring på 1.-4. trinn i Oslo skolen, herunder prøve- og oppfølgingsplan, samt årshjul for kartlegginger og prøver. Skolen har også sendt inn egne rutiner og årshjul for gjennomføring av kartlegging og vurdering av elever på 1.-4. trinn.

I tilsynet har skolen dokumentert og gitt en beskrivelse av hvilke rutiner, møtearenaer, kursing, kollegastøtte og veiledning skolen har for å heve lærernes kompetanse innenfor intensiv opplæring, og for å sikre lik lovforståelse på området.

Skolen har videre dokumentert og beskrevet hvordan lærerne kartlegger elevenes nivå i lesing, skriving og regning. I skriving og lesing kartlegger lærerne gjennom ulike kartleggingsprøver, overgangsprøver, diktater, lesestasjoner/lesekvart og observasjoner. Videre blir resultatene loggført og vurdert for hver enkelt elev. I regning er det dokumentert og beskrevet at lærerne kartlegger ved hjelp av ulike kartleggingsprøver, overgangsprøver, start- og exitoppgaver, prøver og stikkprøver samt observasjoner. Lærerne loggfører elevene og legger elevene inn i et «tracking»-system, slik at de til enhver tid kan følge elevenes faglige nivå i regning. Elevene blir også jevnlig retestet.

Det er også dokumentert og redegjort for hvordan skolens ledelse holder seg informert gjennom møter, dialog og skriftlig/digital informasjon om kartleggingsresultater, vurderinger som gjøres av lærerne, samt hvilke elever som trenger intensiv opplæring på 1.-4. trinn.

Det er Statsforvalterens inntrykk at skolens ledelse har organisert skolen på en slik måte at lærerne kan følge med på utviklingen til elevene og melde fra til rektor dersom det er tvil om elever har tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Videre er det vår vurdering at lærerne systematisk gjennomfører kartlegginger og vurderer nivået til hver enkelt elev i lesing, skriving og

⁴ Jf. opplæringsloven §§11-3, jf. §§ 11-1 og 11-2

⁵ jf. opplæringsloven § 11-3, og opplæringsforskriften § 9-11

regning. Det er også vårt inntrykk at ledelsen har oversikt over kartleggingene som gjennomføres og resultatene av disse.

I lys av det ovenfor nevnte er det derfor vår vurdering at skolen har sannsynliggjort at skolens ledelse har organisert skolen slik at lærerne vurderer om det er elever på 1.-4. trinn som ikke har forventet progresjon i lesing, skriving og regning.

2.2 Organiserer skoleledelsen skolen slik at lærerne raskt gir elever på 1.-4. trinn som ikke har forventet progresjon i lesing, skriving eller regning, egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd?

2.2.1 Rettslige krav

Elever på 1. til 4. trinn som står i fare for ikke å ha forventet progresjon i lesing, skriving eller regning, skal raskt få egnet intensiv opplæring. Det betyr at skolen skal sette i gang opplæringen innen kort tid. Intensiv opplæring er en del av den ordinære tilpassede opplæringen, men er kjennetegnet av kortvarig og målrettet innsats fra skolen innen lesing, skriving og regning for elever som har behov for det. Elevene skal ikke ha avvik fra kompetansemålene i læreplanverket, men skal settes i stand til å følge den alminnelige progresjonen i undervisningen.⁶

2.2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

Skolen er organisert med minimum to pedagoger i hver klasse på 1.-4. trinn som ivaretar den intensive opplæringen. Organiseringen av tiltakene drøftes på trinnmøter og varierer ut fra elevenes behov. Eksempler på tiltak som er beskrevet og/eller dokumentert er to-lærersystem, stasjonsundervisning ut fra nivå på trinn, gruppeundervisning, en til en undervisning og tilpassede lekser.

Videre beskriver skolen at de på 1.-2. trinn har «Mer-lærere», som har et ekstra ansvar for å følge opp, kurse og veilede de andre lærerne om hvordan den intensive opplæringen kan gjennomføres. «Mer-lærer» gjennomfører også kurs for elever som har behov for intensiv opplæring i ulike tema innenfor lesing, skriving og regning. Skolen er videre organisert med en PP-rådgiver som er til stede flere dager i uken, og fungerer som en samarbeidspartner i drøfting av tiltak knyttet til blant annet intensiv opplæring. Det kommer frem av skolens svar at denne organiseringen bidrar til at lærerne lettere kan tilpasse undervisningen, gi ekstra støtte til de som trenger det, raskt kan justere tiltak for elever med manglende progresjon samt at hver enkelt elev kan følges opp tett og systematisk.

Skolen har dokumentert at de blant annet bruker *Stensbråten-metoden*, leseplan, *NISK - Steg for steg* og *Regn med meg*. Videre bruker skolen en rekke andre fagverk, apper og undervisningsmetoder samt visuelle og praktiske oppgaver og konkretiseringsmateriell som tilpasses ut fra elevens nivå og utfordringer i lesing, skriving og regning i ulike fag.

⁶ jf. opplæringsloven § 11-3, jf. §§ 11-1, 11-2 og opplæringsforskriften § 9-11

Ledelsen organiserer og gjennomfører møter med lærerne og observasjoner i klasserommet for å sikre at de nødvendige tiltakene blir gjennomført, og at de er tilpasset elevens behov. Ledelsen og spesialpedagog gir også veiledning til lærere ved behov. Ledelsen er videre orientert om hvilke elever som gjennomfører kurs og følger også opp elevenes progresjon gjennom jevnlig evalueringer av tiltakene. De har tett dialog med lærerne for å justere tiltakene dersom de ikke gir ønsket effekt, og sikrer at nye strategier blir tatt i bruk hvis det er nødvendig. Ledelsen oppmuntrer til samarbeid med foreldre for å sikre at de er informert om tiltakene som settes inn, og at de kan bidra til å støtte eleven hjemme.

Det er Statsforvalterens inntrykk at skolens organisering bidrar til at lærerne raskt kan sette inn egnet intensiv opplæring for elever som trenger det. Det er også vårt inntrykk at tiltak og arbeidsmetodene som skolen bruker er egnet og raskt kan endres ut fra elevenes behov. Videre er det vår vurdering at ledelsen har oversikt over hvilke elever som mottar intensiv opplæring og følger opp om tiltaket har ønsket effekt.

Det er derfor vår vurdering at skolen har sannsynliggjort at skoleledelsen har organisert skolen slik at lærerne raskt gir elever på 1.-4. trinn som ikke har forventet progresjon i lesing, skriving og regning, egnet intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd.

2.3 Organiserer skoleledelsen skolen slik at elevene på 1.-4. trinn får den intensive opplæringen som eneundervisning i en kort periode kun hvis det er til elevens beste?

2.3.1 Rettslige krav

Hvis hensynet til elevens beste taler for det, kan den intensive opplæringen i en periode gis som eneundervisning.⁷ Kravet innebærer at eneundervisningen skal være kortvarig og at den kun skal skje hvis det er til det beste for eleven.

2.3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

Skolen skriver at de tilbyr eneundervisning i den intensive opplæringen når de vurderer at det er til barnets beste. Videre skriver de at eneundervisning kan være effektivt for elever som har behov for individuell oppfølging, spesielt dersom de har spesifikke utfordringer som krever mer fokusert og tilpasset hjelp enn det som er mulig i en gruppe- eller klasseromssituasjon.

Gjennom sine rutiner og beskrivelser har skolen sannsynliggjort at lærerne drøfter hva som er til det beste for den enkelte elev, før det eventuelt gis eneundervisning. Videre skriver de at vurderingene gjøres fortløpende på bakgrunn av elevsamtaler der det blir lagt vekt på elevens syn på saken.

Skolen skriver at de vurderer hva som er til det beste for eleven ut fra elevens faglige og sosiale behov. Faktorer som blir vurdert er om eleven trenger et rolig miljø og individuell oppmerksomhet for å føle seg trygg i læringssituasjonen. Videre kan læringsstil og hvordan

⁷ jf. opplæringsloven § 11-3, jf. §§ 11-1, 11-2 og opplæringsforskriften § 9-11

eleven lærer best ha påvirkning, f.eks. om eleven har behov for visuelle hjelpemidler, praktisk arbeid og repetisjon, som fordrer en til en undervisning.

Videre skriver skolen at det er viktig å vurdere hvordan intensive tiltak kan påvirke elevens sosiale utvikling. Her skriver skolen at de ønsker å balansere behovet for faglig støtte med elevens mulighet til å delta i fellesskapet og utvikle sosiale ferdigheter. Derfor vurderer de om eleven bør ha undervisning i grupper eller alene, basert på elevens sosiale behov.

Skolen skriver videre at de har erfart at det også er viktig å snakke med foreldre i denne sammenheng for å forklare, forhindre misforståelser og trygge foresatte på at skolen gjør det som er til barnets beste.

På bakgrunn av det ovennevnte er det vår vurdering at skolen har sannsynliggjort at skoleledelsen har organisert skolen slik at elevene på 1.-4. trinn får den intensive opplæringen som eneundervisning i en kort periode kun hvis det er til elevens beste.

Konklusjon

Kommunen sørger for at skolen vurderer om det er elever på 1. til 4. trinn som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, og om disse elevene raskt får egnet intensiv opplæring slik at de oppnår forventet progresjon.

3 Vi avslutter tilsynet

I tilsynet har vi funnet at Oslo kommune oppfyller kravene i regelverket. Våre vurderinger og konklusjoner bygger som nevnt på informasjonen som vi har fått fra kommunen, og tar utgangspunkt i status på tidspunktet for publiseringen av tilsynsrapporten.

Vi har ikke gjort vedtak med pålegg om retting, og tilsynet er derfor avsluttet.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter.⁸

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Oslo, 31.10.2024

Vibeke Norheim Holm, seniorrådgiver, tilsynsleder

Anna Asbjørnsen Berg, rådgiver

⁸ Jf. forvaltningsloven § 18

4 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under utføringen av tilsynet:

- Utdanningsetaten, Oslo kommune: Rundskriv 5 – 2024: Prøve og oppfølgingsplan 2024/2025
- Utdanningsetaten, Oslo kommune: Prøvekalender skoleåret 2024 – 2025
- Prøveplan 1. – 4 trinn Haugenstua skole
- Rutiner gjennomføring av obligatoriske kartleggingsprøver 2024 - 2025
- Rutine for skolens arbeid med tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging
- Rutiner for R-team ved Haugenstua skole 2024 - 2025
- Pedagogisk vurdering og møtereferat ved tvil om tilfredsstillende utbytte – Maler for dokumentasjon av saksgang
- 1. – 4. trinn - Mal Agenda trinntid
- 1. – 7. trinn - Agenda ledermøte
- Trinnledermøte uke 5
- 1. trinn - Elevkartlegging ved skolestart 1. trinn
- 1. trinn - NSL Kartlegginger
- 1. trinn – Stensbråtenmetoden vurdering
- 2. trinn - Kartlegging intensiv opplæring
- 4. trinn - Kartlegging intensiv opplæring
- 2. trinn - Tracking av faglig nivå
- 2. trinn - Stensbråtenmetoden vurdering og leksefordeling
- 1. – 10. trinn Leseplan
- Veiledet lesing og skriving
- Stenbråtenmetoden Steg for Steg
- Foreldremøte – Stensbråtenmetoden
- Lesetrappa
- NISK info til foresatte
- Regn med meg – Mattekurs
- Eksempel på utviklingssamtale 2023
- Eksempel på skolemelding om kartleggingsprøven 3. trinn 2022

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Postboks 325, 1502 Moss | sfospost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/os

